

ՄԱՀ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԾԻՐԱԶԻ

Սույն թվականի մարտի 14-ին, կարճատև և ծանր հիվանդությունից հետո, վախճանվեց հայրենի մեծատաղանդ բանաստեղծ Հովհաննես Երազը:

Այս առթիվ Ամենայն Հայոց Հայրապետը հանգուցյալի ընտանիքին հղեց հետևյալ ցավակցական հեռագիրը՝

ՎԵՏԱՀԱՐ ԱՐԱ ԾԻՐԱԶԻՆ ԵՎ ՍԳԱԿԻՐ
ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ

Այսօր, երբ Հովհաննես Երազը մարմնապես հեռանում է այս անցավոր կյանքից, Մենք ևս բաժանում ենք Ձեր խոր վիշտը և աղոթում, որ բարեգութն Աստված քաղցրությամբ ընդունի նրա մարտնչող արդար հոգին հավիտենական խաղաղության աշխարհում:

Հետայսու նա առավել պիտի ապրի հավերժության բարձունքներում և սրտերում բոլոր հայերի ի Հայաստան և ի սփյուռս աշխարհի:

Մեծատաղանդ բանաստեղծ Երազը բաժանվում է այս կյանքից՝ թողնելով մեր ժողովրդին ու հետագա սերունդներին գանձարանը իր գրական պայծառ վաստակի, իբրև արարատված հուշարձան և մշտավառ փառոս հայոց ազգային երազանքների:

Սուրբ Էջմիածնից լույս և օրհնություն Երազի անմար հիշատակին:

ՎԱՋԳԵՆ Ա
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ա. Էջմիածին,
16 մարտ 1984

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԾԻՐԱԶԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ

Մարտի 25-ին, կիրակի.—Այսօր Ա. Էջմիածնի Մայր տաճարում, Ավագ խորանի վրա, ս. պատարագ է մատուցում Տ. Հակոբ քին. Գյոկչյանը:

Պատարագի արարողությանը ներկա էին Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամները, մայրավանքի պաշտոնեությունը, հանգուցյալ Հովհաննես Երազի հարապատներն ու մերձավորները և հավատացյալների հոծ բազմություն:

Ի ժամ պատարագի «Եւ բանն մարմին եղև և բնակեաց ի մեզ» բնաբանով քարոզ է արտասանում Ամենայն Հայոց Հայրապետը: Իր քարոզում Նորին Սրբությունը հուշումով և ներշնչանքով ոգեկոչում է պայծառ հիշատակը հայրենի մեծ բանաստեղծ Հովհաննես Երազի՝ վեր հանելով նրա գրական վաստակի առանձնահատուկ նշանակությունը հայ ժողովրդի համար հետևյալ խոսքերով.

«Սիրելի սգակիր ժողովուրդ, այս պահին, երբ քահանայք և ժողովուրդ հավաքվել ենք Սուրբ Էջմիածնի Մայր տաճարի կամարների ներքև՝ աղոթելու մեծանուն բանաստեղծ Հովհաննես Երազի հոգու համար, ես մտածում եմ՝ ի՞նչ բնաբանով սկսել իմ սրտի խոսքը, որ ամենահարազատ կերպով արտահայտի իմ գնահատանքը, իմ ապրումը նորոգ հանգուցյալ՝ երկրորդ ամենայն հայոց բանաստեղծի նկատմամբ:

Ներքին մի զգացում թելադրում է ինձ իբրև բնաբան, իբրև առաջնորդող խոսք ընտրել ավետարանական վկայությունը Հիսուսի

մասին, թե՛ Նրանով մարմին առավ Աստուծո խոսքը, որը բնակվեց մեր մեջ:

Ինչպես հայտնի է բոլորիդ, քրիստոնեական վարդապետության ամենաէական, ամենայուրահատուկ ուսմունքն այն է, որ Հիսուս աշխարհ եկավ ու մարմին առավ որպես խոսքը Աստուծո, և այդ խոսքը բնակվեց մարդկանց հոգիներում որպես «ձանապարհ, ճշմարտություն և Կյանք»:

Այս պահին, այո, ես մտածում եմ, որ ինչպես Հիսուս հանդիսացավ մարմնավորումը Աստուծո խոսքի, այլ մակարդակի վրա, այլ իմաստավորմամբ, մեզ՝ հայերիս համար, Հովհաննես Շիրակ բանաստեղծը իր գրական վաստակով հանդիսացավ ամենապայծառ, ամենահարապատ, ամենահանդուգն մարմնավորումը հայ ժողովրդի խոսքի, հայ ժողովրդի ազգային խղճի փոթորկումների ու ապատ երազանքների:

Հովհաննես Շիրակը իր փայլատակող տաղանդով բանաստեղծորեն մարմին տվեց մեր ժողովրդի հոգու ձայնին, որ հավետ պիտի քաղցր ու հուժկու հնչի հայոց կյանքում թե՛ ի Հայաստան և թե՛ ի սփյուռն աշխարհի՝ որպես ոգեկան ուժականություն և պատգամ կենդանարար, հավերժ աննահանջ, հավերժ հպարտ ու հաղթական, ինչպես ինքը Արարատը մեր վեհափառ, մեծ վկան աշխարհի ու հայոց պատմության:

Եվ այս ճշմարտվեց մանավանդ անցյալ շաբաթ օրը, մարտի 17-ին, երբ հայրենի հողին էր հանձնվում հոգնաբեկ մարմինը Հովհաննես Շիրակի: Թաղում չէր այդ, այլ մի հաղթության վկայություն, որպիսին վաղուց չէր տեսել մեր մայրաքաղաքը: Մի ամբողջ ժողովուրդ իր բոլոր խավերով, անթիվ-անհամար, եկել էր հրաժեշտ տալու Շիրակի դագաղին, ի գլուխ մեր հայրենի կառավարության ամենահեղինակավոր ղեկավարների: Ժողովուրդը տխուր էր, բայց ոչ հուսահատ, լի էր վշտով, բայց ոչ պարտված, սգակիր էր, բայց ոչ որբացած: Բոլորը, բոլորս, պզու՛մ էինք և գիտակցում, թե Շիրակը հող դառնա-

լով մեզ թողնում է՝ իր անկորնչելի գործով մարմին առած՝ խղճի խոսքը համայն մեր ապ-գության:

Եվ բոլորը տեսնում էին հրաշքը Երևանի պողոտաների վրա, ալեկոծվող ոգեշարժ թափորը հարյուր հազարների, փոթորկված ինչպես Վանա ծովը ալեծուփ:

Վերջերս ես մի քանի տող գրի առա մեր սուրբ լեռան՝ Արարատին նվիրված:

Այս պահին, իբրև գերագույն արտահայտություն իմ մեծարման, Հովհաննես Շիրակի արդեն ոգի դարձած ճակատին պետեղում եմ այս խոսքերը.

«Դո՛ւ՝ հրավեր հայրենյաց, դո՛ւ՝ կոչ արդարության, դո՛ւ՝ ստուգություն գալիք հաղթության»:

Այս խոսքերը ես ուղղել եմ Արարատին, սակայն մտածում եմ, որ նույն խոսքերը կարող եմ նվիրել նաև Հովհաննես Շիրակին, մեր գիտակցության առջև վաղուց ի վեր արդեն նա դարձել է մի ոգեղեն Արարատ:

Եվ այժմ հրավիրում ենք Ձեզ մասնակցելու՝ հոգեհանգստյան արարողությանը և մեզ հետ աղոթելու մեր բոլորիս պաշտելի բանաստեղծ Շիրակի հոգու խաղաղության համար:

Թույլ տվեք նաև մեր խորապզգաց ցավակցությունները հայտնել հանգուցյալի սգակիր ընտանիքի անդամներին, նրա կողակցին, պավակներին և բոլոր մերձավորներին:

Լո՛ւյս և օրհնությո՛ւն Հովհաննես Շիրակի հոգուն:

Լո՛ւյս և օրհնությո՛ւն նրա անմեռ վաստակին»:

Հավարտ ս. պատարագի, Վեհափառ Հայրապետի նախագահությամբ կատարվում է հոգեհանգստյան կարգ՝ նվիրված Հովհաննես Շիրակի հիշատակին:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը Վեհարանում ընդունում է Շիրակի սգակիր ընտանիքի անդամներին ու հարապատներին և անձամբ հայտնում նրանց իր ցավակցությունները:

